

1915

Lilla Ahlstad 15/3 1915.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

1

Doktor C.W.von Sydow.

Härmed några uppteckningar av gamla folkmedel mot sjukdomar. Ordspråk, gåtor o.s.v. Jag hörde dem på 1870-talet. Folkmedlen mot kålen har gammalt folk här i Lilla Ahlstad talt om för mig, och de äro ordagrant anförda.

Högaktningsfullt

Jons Persson

Lilla Ahlstad

Ahlstad.

Skåne
Skrytts ud
V. Alstad
sept. 1915

1915

Sept för Skåne
Alstad

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2

Bemärkelsedagar.

Den 25 januari, S.Paulus:

Om solen skiner över berg å skove

Då skall nejerna bli små å låve

Men skiner hon bara medan de sadlar en häst

Då skall grödan bli som allra bäst.

S.Paulus.

Blasius-dagen: Stormar det Blasius-dagen, då tog
bonden en "klippa" halm och lade på gödselhögen. Bläste den bort,
så blev det forbrist.

Blasius.

Petter (forts. oläslig), då töar det lika mycket
under som över.

Petter-----

Den första "tåsten" i Thor

Då triner tranen på skånsker jor.

Första tors-
dagen i Thor

1915

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
-ARKIV

3

pa.

Mathias med gåseägget, då skulle gässen börja vär- Mathias.

Thor med sitt fagra skägg
lockar små barn utom vägg.

Thor.

1915

Regn-tecken.

Går solen ner i säck, då blir det regn.

Bär svinen boss (halm), så blir det böst.

1915

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Skördetecken för rågen.

Gammaltecken på när rågen var mogen. Då gick bonden ut i rågstycket, tog hatten av sig, slog tre gånger med den mot "rågvippen". Fallt det då tre rågkärnor i hatten (eller några rågkärnor), så var det tid att hugga rågen.

1915

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6

Ordspråk och talesätt.

Aldrig så skabbed en so
utan så skabbed en orne.

Det blir sens mosse(?)
å la gäss trå sig ihjäl.

Man kan inte få en syl i väred för bara hammar-
skaft.

Jämnt skägg, sa barberaren, när han rakade katten.

1915

Medel mot "kålen" (frossan).

Den sjuka skulle taga jord vid en hyll (fläder) och bära på sig i tre dygn och så lägga den dit igen och läsa följande vid hyllen:

Hulle bull
bort den kyl
rysta(?) han en månad
rysta(?) han ett år
sen så länge som världen står.

Ett annat medel detta likt. Man skulle taga jord på kyrkogården på en grav, där den begravne hade dött av kålen. Jorden lades i en påse och bars närmast kroppen i nio dygn. Den sjuka fick icke gå ut i vädret under tiden. Sedan skulle jorden läggas på graven igen.

1915

Ett annat medel var, att den sjuka skulle gå till ett ställe, där tre markeskäl gick samman. Där skulle han springa runt under det han läste (vad det lästes, kom förtäljaren icke ihåg).

Ett medel var, att den sjuke skulle ledas kring en sten före solens uppgång och läsas över honom (vad det lästes, kom han inte ihåg).

1915

Medel mot djursjukdomar.

(medel mot hårt juver.)

Den kloke tog en gnidesten och ärvesilver och
strök juvret en gång avigt, en gång rätt, en gång avigt, tre gånger.
En söndag, en torsdag och en söndag. Så lästes det under tiden:

Vi är två jungfrur

Marie den tredje

Klen spille sinnen

Med guld och gyllen

Med klar och vällen

Vi skall henne sända

Bort till världens ända.

Hon skall bli som ett linselskorn

Jå, hon skall ändå bli mindre

Hon skall bli till slätt intet

1915

I det treheliga namn

För Jesu ont fly (säges tre gånger).

Detta kunde brukas för folk med.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

10

1915

Ramsa om svartsjuka.

Gud nåde dig som svartsjuk är
Du har en ryselig plåga
Ja, du ska botas med lagom (vår?)
Å slåss i ännen med två kodda.

1915

Ramsa.

Ammen Benjamen
Sprätt opp å sy sammen
Två gedder å en bock
Nu har ja lest nock.

1915

Gåtor.

Trint å trant, alnelant, med två trälåsa för?

Svar: En pölse.

Lapp utan, lapp innan, sedan lappri, lapp, lapp?

Svar: Ett kälhuvud.

Fyra bröder går och går, men hinner aldrig var-

andra?

Svar: Möllevingarna.